یک اتفاق ساده

اکران فیلم خارجی، نجات اقتصاد سینمای کوپنی ایران

کیوان کثیریان

● این‌روزها که بحث بحران مخاطب و سینماهای خالی نقل محافل سینمایی است، مسئله نمایش فیلم خارجی می‌تواند دوباره موضوعیت پیدا کند. دلیل اینکه مردم کمتر به سینما می‌روند، چندان ساده نیست و در یادداشت هفته پیش به شماری از آنها اشاره کردم. اما یکی از این دلایل، کیفیت پایین غالب فیلم‌هاست. اولین واکنش مخاطبان نسبت به این کیفیت پایین و اعلام نارضایتی، نرفتن به سالن‌های سینما و پناه‌بردن به بازار غیررسمی دی‌وی‌دی سینمای جهان، سریال‌های آمریکایی، سریال‌های ماهواره‌ای و البته سریال‌های نمایش خانگی خودمان و حتی گاه تلویزیون ایران است. طبعا معتقدم مردم نیازهای تصویری خود را به‌هرحال برآورده می‌کنند ولی اینکه در این رقابت سنگین میان رسانه‌های گوناگون، کدامشان می‌توانند مخاطبان بیشتری را به‌سوی خود بکشانند بحثی است که تا اینجای کار به شکست سینمای ایران منجر شده است. تجربه نشان داده که مردم درمجموع به سینمارفتن نظر مساعدی دارند. اگر فیلم خوبی بر پرده باشد و سالن سینما هم شرایط رفاهی مناسبی داشته باشد، بیرون‌رفتن با خانواده و دیدن فیلم کنار یک جمع در سالن تاریک و با کیفیت خوب، هنوز یک تفریح دلپذیر است. در این میانه که محصولات سینمای ایران نتوانسته‌اند نظر سینمادوستان را جلب کنند، وجود یک رقیب سرسخت، می‌تواند هم به انگیزه قدرتمندی برای ارتقای کیفی فیلم‌های ایرانی بدل شود و هم عاملی برای تشویق بیشتر مردم برای حضور در سالن‌های سینما به حساب آید. ممنوعیت نمایش فیلم خارجی، پاک‌کردن صورت‌مسئله است. حذف فیلم خارجی از اکران رسمی، نه‌تنها منجر به پیشرفت سینمای ایران نشده، بلکه به نوع دیگری شرایط گلخانه‌ای و مضر برای سینمای ما را تا همین حالا امتداد داده است. این اقدام بیش از هرچیز به رونق بازار غیررسمی فیلم خارجی انجامیده است، چراکه دیدن فیلم‌های خارجی روز روی پرده سینما، یک «حق» به حساب می‌آید. دولت موظف است در انتخاب این فیلم‌ها به شرایط اخلاقی و قانونی کشور توجه کند و فیلم‌های مناسبی را برگزیند و اکران کند که این «حق» به‌جا آورده شود. این درست که ممکن است بسیاری از فیلم‌های خارجی از دایره اکران خارج شوند یا ممیزی موجب شود، توقع مخاطبان جدی سینما برآورده نشود ولی قطعا خانواده‌ها بیشتر به سینمارفتن ترغیب خواهند شد و سالن‌های سینما رونق بیشتری خواهند گرفت؛ سالن‌هایی که از فرط خلوت و خالی‌بودن دیگر به ضرردهی مطلق رسیده‌اند و حتی هزینه آب و برقشان را از جیب می‌دهند. اکران محدود فیلم‌های خارجی در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ و حتی در سال‌های پیش از انقلاب، صنعت سینمای ایران را تعطیل نکرد بلکه بر رونق سینماها و حق انتخاب مخاطبان افزود. ترس بی‌دلیل از فیلم خارجی مشکلی را حل نمی‌کند و توجه به دلایلی که مخالفان این اتفاق برای مخالفتشان ارائه می‌کنند معمولا از مبنای منطقی برخوردار نیست. سینمای ایران به‌خصوص در ۱۰سال اخیر نشان داده که بدون وجود فیلم خارجی در اکران رسمی هم توان جذب مردم به سالن‌ها را ندارد و درعوض، مردم را از سینمارفتن ناامید کرده است. سینما در تمام دنیا همچنان یک صنعت سودآور است و آزادی انتخاب برای مصرف‌کننده کالای فرهنگی مثل تمامی صنایع دیگر، یک اصل اجتناب‌ناپذیر است. صنعتی که از مخاطبش این حق را دریغ کند، محکوم به فنا و شکست است. وضعیتی که سینمای ایران در آن گرفتار شده دقیقا همین است. اقتصاد سینما در ایران، بدون وجود فیلم خارجی بیشتر به اقتصاد کوپنی دهه ۶۰ می‌ماند. اگر گمان می‌کنیم وجود فیلم‌های خارجی باعث تعطیلی سینمای پرافتخار ایران با صدوچندسال قدمت می‌شود، به نظرم بگذاریم این اتفاق بیفتد. من اطمینان دارم که از قضا این اتفاق، در طول زمان به حذف حشو و زوائد سینما، کاهش رانت‌خواری، بسته‌شدن دست واسطه‌های مالی، شکست‌خوردن زباله‌سازهای سینما، نجات اقتصاد ورشکسته سینما، تکیه بازار به عرضه و تقاضا و بسیاری اتفاق‌های خوب دیگر منجر خواهد شد و موجب می‌شود در میان‌مدت، بازار سینما به یک تعادل قابل‌قبول برسد. گریزی از این اتفاق نیست. شک نکنید.

در دهمین آرت‌فر هنر معاصر استانبول

استانبول میزبان تهران شد

«تهران معاصر» میهمان ترک‌ها شد. دهمین آرت‌فر هنر معاصر استانبول این‌بار بر هنر معاصر کشورمان تمرکز کرد و بخشی را به آثار هنرمندان ایرانی اختصاص داد.

هنوز اندکی از پایان چهاردهمین دوسالانه هنر استانبول در ترکیه نگذشته است که این شهر بار دیگر میزبان آثار هنری می‌شود. چهاردهمین دوسالانه هنر استانبول از ۱۳ شهریور تا ۱۰ آبان برگزار شد و نزدیک به دو هفته پس از آن دهمین آرت‌فر هنر هم از ۲۱ آبان آغاز شد و امروز ۲۴ آبان در این شهر به پایان می‌رسد. این آرت‌فر با حمایت دولت و بانک‌های ترکیه برگزار می‌شود و توانسته گالری‌های شناخته‌شده‌ای را از سراسر دنیا به این نمایشگاه دعوت کند. در سال‌های گذشته نیز گالری‌هایی از ایران در این رویداد شرکت می‌کردند با این تفاوت که امسال بخش ویژه‌ای با عنوان «تهران معاصر» در آرت‌فر استانبول در نظر گرفته شده است.

مریم مجد، مدیر بخش بین‌الملل گالری اثر که برای چهارمین‌بار در این آرت‌فر شرکت کرده است، در مورد دلیل اختصاص بخش ویژه‌ای برای هنر ایران به «شرق» گفت: «امسال دهمین سالگرد آرت‌فر استانبول است و به همین دلیل آنها می‌خواستند برنامه ویژه‌ای برگزار کنند. خانم مهسا عظیمی که سفیر این رویداد در استانبول است، پیشنهاد تمرکز روی هنر ایران را ارائه کرد و پس از آن از من خواستند در بخش اجرائی به آنها کمک کنم که من هم تعداد دیگری از گالری‌ها را برای حضور در این آرت‌فر دعوت کردم».

در این دوره علاوه‌بر گالری اثر، گالری‌های آران، شیرین، دستان، بنیاد لاجوردی و مجموعه خصوصی مبرق از سوی ایران شرکت کردند که در روز ۳۰ سپتامبر میزگردی در مورد هنر ایران و دیروز، ۲۳ آبان هم میزگرد

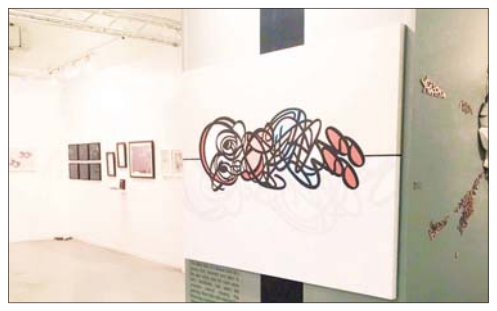

دیگری با حضور رکسانا زند، مدیر بخش اسلامی حراج ساتبیز لندن، نماینده‌ای از موزه بریتانیا و دیگر نمایندگان ایران برگزار شد.

همچنین شیرین پرتوی، مدیر گالری شیرین که یکی از شرکت‌کنندگان این رویداد است، به «شرق» گفت: « اتفاق بسیار خوبی است که ایران در این دوره مورد توجه قرار گرفته و تمرکز روی آن است. سعی شده است مجموعه آثاری که از ایران به نمایش گذاشته می‌شود شامل رشته‌های مختلفی مانند نقاشی، چیدمان، مجسمه، عکس و... باشد تا بتواند گوشه‌ای از هنر کشورمان را نمایش دهد. ضمن اینکه علاوه‌بر آثار هنرمندان شاخص به نمایش آثار هنرمندان جوان هم پرداخته‌ایم».

او درباره واکنش بازدیدکنندگان عنوان کرد: «واکنش‌ها خیلی خوب بود. توجه زیادی به ایران شده و بسیاری از بازدیدکنندگان، هنر ایران برایشان جالب بوده است. برخی از آنها از ما می‌پرسند هنر ایران چگونه رشد پیدا کرده است».

همچنین در بخشی از کاتالوگ «تهران معاصر» که در سایت آرت‌فر استانبول قرار داده شده، آمده است: «در ساخت ایران مدرن، هنر نقشی اساسی برای شکستن قواعد، شکافتن و به‌چالش‌کشیدن نظرات داشته و با نگاهی انتقادی به جامعه خود و جهان نگریسته است. تاریخ ایران مدرن پر است از جست‌وجوهای هنری به‌منظور خلق یک اثر بومی همراه با زبان جهانی».

در ادامه این متن آمده است: «جنبش‌های مدرن هنر ایرانی در دهه ۴۰ میلادی آغاز شد؛ در زمان تعاملات گسترده با غرب و پس از مرگ کمال‌الملک، استاد نقاشی ایران که به صورت نمادین تبعیت مطلق به نقاشی آکادمیک را پایان داد؛ برای اولین‌بار هنرمندان و روشنفکران ایران شروع به انتقاد و اقدام به بازکردن فضا یا محدودیت‌ها کردند که این موضوع منجر به ایجاد گروهی از هنرمندان شد که به‌دنبال ایجاد زبان هنری منحصرا ایرانی و مدرن بودند. با تکامل تدریجی انتظارات هنری، اصول تدریس نیز تغییر پیدا کردند و متدهای آموزش از اصول قدیمی به سمت نوآوری به‌جای کپی‌برداری تغییر کرد».

در ادامه، درباره هنر ایران در این دوره آرت‌فر چنین آمده است: «آنچه در این رویداد ارائه شده، فرصت بی‌همتایی برای علاقه‌مندان هنر جهانی است تا با طیف‌های گوناگونی از نمایندگان هنر ایران امروز آشنا شوند و هنر کشوری را ببینند که هرگز در تاثیرگذاری بر مخاطبان و زبان جهانی ناموفق نبوده است. این رویدادها همچنین یک فرصت نادر برای ارائه چشم‌اندازی از تبادل هنری تهران مدیریت شده است به این امید که راهی را برای شروعی جدید در تبادلات فرهنگی، آموزشی و آینده بازار هنری در منطقه ایجاد کند».

استقبال چشمگیر از هشتمین «هفت‌نگاه»

پای ۵ زن در میان است

شرق: فرهنگسرای نیاوران جمعه ۲۲ آبان میزبان طیف وسیعی از هنرمندان نقاش، مجسمه‌ساز و خوشنویس بود؛ گروهی از هنرمندان که در هشتمین فروش بزرگ سال آثار هنری دور هم جمع شدند و البته مخاطبانی که برای دیدن آثار این هنرمندان آمده بودند. ما هم برای شرکت در این رویداد هنری مهم سال، راهی فرهنگسرای نیاوران شدیم، راهروی منتهی به نمایشگاه، با تابلوهایی زیبا از هنرمندان مزین شده بود وجمعیت انبوهی در طبقه همکف نمایشگاه مشغول تماشای آثار بودند.

به محض ورود، لیلی گلستان، مترجم و گالری‌دار را می‌بینم. گلستان، سخنگوی گروه هنری هفت‌نگاه است که مدیران گالری‌های گلستان، آریا، والی، الهه، هفت‌ثمر و ماه‌مهر آن را تشکیل می‌دهند. با گلستان درباره این دوره نمایشگاه هفت‌نگاه صحبت می‌کنم. می‌گوید هرسال که این نمایشگاه برگزار می‌شود و وقتی چیدمان را می‌بینند، هر سال سطح کیفی آثار بالاتر از سال قبل است و امسال بهتر از هر سال دیگری است. او ادامه می‌دهد: شاید زمان انتخاب‌کردن خیلی متوجه این اتفاق نبودیم ولی وقتی آثار روی دیوار قرار گرفت، می‌بینم تا چه حد جوان‌های خوش‌ذوق و هنرمند داریم و چقدر استادان کارهای فوق‌العاده‌ای به ما دادند. این نمایشگاه از نظر من کیفیتی بالاتر از سایر هفت‌نگاه‌های سابق دارد و تنوع آثار بسیار زیاد است.

گلستان با اشاره به قیمت‌هایی که برای آثار در نظر گرفته شده، می‌گوید: قیمتی که برای آثار هنرمندان جوان در نظر گرفته شده، مناسب است و از آنها خواستیم با قیمت مناسب آغاز کنند و آرام‌آرام جلو بروند و احساس من این است که جوان‌ها در این دوره بهتر از دوره‌های پیشین هستند و شوروشوق بیشتری هم دارند. شاید بخشی از آن به

عکس: بهاره اسدی

شرایط اجتماعی کشور هم مربوط می‌شود، چراکه حال ما هم بهتر است. خوشحالم استقبال مردم از این نمایشگاه مثل هر سال خوب است. در این نمایشگاه یک طبقه به آثار استادان و دو طبقه به جوان‌ها اختصاص داده شده است. با نگاهی گذرا به آثار می‌توان به‌خوبی متوجه تنوع آثار شد. در کنار این تنوع در آثار، تنوع در قیمت‌ها نیز چشمگیر و به‌گونه‌ای است که هر بازدیدکننده‌ای با هر نوع بودجه‌ای می‌تواند اثری را خریداری کند. شیرین اتحادیه از دیگر هنرمندانی است که اثرش در این نمایشگاه روی دیوار رفته است. اتحادیه، تفاوت نمایشگاه امسال نسبت به قبل را در نوع چیدمان می‌داند و می‌گوید: امسال طرز چیدمان آثار نسبت به دوره‌های قبل خیلی بهتر شده است. خوشحالم آثار من هم در این نمایشگاه هست. این نمایشگاه جایی است که می‌توان دوستان و هنرمندان دیگر را ببینم و از دیدن آثار لذت ببرم. سیاوش جرایدی از هنرمندان جوانی است که آثارش در این نمایشگاه حضور دارد. او که برای نخستین بار در این نمایشگاه شرکت کرده است، می‌گوید: من از طریق گالری ماه‌مهر و نمایشگاهی که در آنجا داشتم، به هفت‌نگاه معرفی شدم. او ادامه می‌دهد: خوشحالم حضور جوان‌ها در نمایشگاه امسال چشمگیر است. جرایدی درباره قیمت‌هایی که برای آثارش در نظر گرفته، می‌گوید: طبعا برای من قیمت بالا برای فروش آثارم اولویت نبود و در قیمت‌گذاری اینها رعایت شد و بیشتر حضور در این نمایشگاه اولویت داشت. قیمت‌ها به‌گونه‌ای نیست که سهم زیادی به هنرمند اختصاص داده شود، بلکه فکر می‌کنم مخاطبانی که این آثار را خریداری می‌کنند، می‌توانند سرمایه‌گذاری خوبی داشته باشند، چراکه به‌مرور برخی از جوان‌ها به هنرمندان صاحبِ سبک‌تری تبدیل می‌شوند و خریداری آثار آنها ارزش بیشتری پیدا می‌کند. هر لحظه بر تعداد بازدیدکنندگان نمایشگاه اضافه می‌شود و طبقات مختلف مملو از جمعیتی است که در روز افتتاحیه برای دیدن آثار هنرمندان کشورشان آمده‌اند. یکی از ویژگی‌های این نمایشگاه، دیدن آثار نقاشی معاصر هنرمندانی است که همگی زیر یک سقف به نمایش گذاشته شده است.

در افتتاحیه هفت‌نگاه علاوه بر اینکه روی دیوارها آثاری از استادان پیش‌کسوت در کنار آثار جوانان نصب شده بود، در فضای نمایشگاه هم حضور چهره‌های شناخته‌شده هنرمندان در کنار هنرمندان جوان شناخته‌شده یا ناشناس، محسوس بود. افرادی مانند علی مرادخانی، احمد مسجدجامعی، حجت‌الاسلام شاهمرادی، علیرضا سمیع‌آذر، علی شیرازی، بیژن بیرنگ، حجت امانی، رضوان صادق‌زاده، بابک اطمینانی، تاها بهبهانی، پریوش گنجی و... ازجمله کسانی بودند که در افتتاحیه هفت نگاه شرکت داشتند. در هفت‌نگاه امسال هم نام‌های بزرگی مانند سهراب سپهری، ژاله تباتبایی، فریده لاشایی، ایرج زند، هانیبال الخاص، محمدعلی ترقی‌جاه، محمد مدبر، قولر آغاسی، بلوکی‌فر، سیدمحمد احصایی، نصرالله افجه‌ای، علی شیرازی، جلیل رسولی، یداله کابلی، صداقت جباری، پروانه اعتمادی، پری یوش گنجی، گیزلا سینایی، فرح اصولی، عنایت‌الله نظری‌نوری، یعقوب عمامه‌پیچ، تاها بهبهانی، نصرت‌الله مسلمیان، شهره مهران، محب علی، احمد نادعلیان، حسین‌علی ذابحی، محمدابراهیم جعفری، ابراهیم حقیقی و... در کنار جوان‌ترهایی مانند مریم درویش، بهنوش فروتن، گلناز قدیری، حسین چراغچی، علیرضا سعادتمند، امیر سقراطی، رایکا میلانیان، شمس‌الدین غازی، ساناز دزفولیان، روشنا رستمی، کیوان بیرانوند، زهرا شفیع، ندا معین‌افشاری، نازیلا مقدم و... قرار گرفته است. این نمایشگاه از ۲۲ آبان کار خود را آغاز کرده و تا ۶ آذر از ۱۰ صبح تا ۱۹ و ایام تعطیل از ۱۴ تا ۱۹ در فرهنگسرای نیاوران میزبان علاقه‌مندان خواهد بود.

نگاهی دوباره به فیلم‌ساز تجربی

بهناز شیربانی: سالن تاریک است. تنها چند نور کم‌رمق آبی‌رنگ فضا را روشن کرده است. صندلی‌های سالن سینما به مرور پر می‌شود و کسانی که به سالن شماره چهار مجتمع چارسو برای حضور در سی‌ودومین جشنواره فیلم کوتاه تهران آمده‌اند، منتظر شروع این برنامه‌اند. اینجا قرار است نقد و بررسی فیلم‌های تجربه‌گرای جشنواره فیلم کوتاه تهران برگزار شود و عنوان «ضرورت تجربه‌گرایی در سینما» برای آن در نظر گرفته شده است. آدم‌هایی که با چشمانی پرسشگر به صحنه خالی و سالنی تاریک چشم دوخته‌اند منتظر اتفاق دیگری بودند. اما هرچه هست بی‌صبرانه منتظر شروع برنامه‌اند، سالن همچنان تاریک است و ظاهرا قرار است این تاریکی تا انتهای برنامه ادامه داشته باشد. پرده کنار می‌رود. پنج نفر با هدلایت‌ها (چراغ‌قوه‌هایی که روی پیشانی قرار می‌گیرد) وارد صحنه می‌شوند. مهدی نادری، فیلم‌ساز گرداننده این برنامه است. او نخواسته که فیلم‌سازان طبق عادت معمول و مرسوم پشت یک میز بنشینند و درباره فیلم‌هایشان حرف بزنند. بنابراین فرم بازی با نور و صحبت با تماشاگر به این شیوه را انتخاب کرده است. علی فراورده، کارگردان فیلم بالانس، مجید امیراصلانی، کارگردان فیلم «پرنده و ماهیگیر»، مجید شهبازی، کارگردان فیلم«بداهه‌خوری در دستگاه هاضمه» و رضا نوروزی، کارگردان فیلم «خواب‌آلودگی» نیز در کنارش هستند. نادری شمعی که در میان صحنه است را به یاد قربانیان خشونت در سراسر دنیا روشن می‌کند. صندلی‌ای در گوشه‌ای از صحنه دیده می‌شود، نادری می‌گوید با گروه به این فکر کرده‌اند که این صندلی به یاد چه کسی می‌تواند آنجا باشد و از حاضران خواست تا آخر برنامه به این موضوع فکر کنند و کسی را پیشنهاد دهند. تماشاگران گهگاه از اینکه نمی‌توانند چهره کسی را روی صحنه به‌خوبی تشخیص بدهند، صحبت می‌کنند اما وقتی چنددقیقه از شروع برنامه می‌گذرد به این روند عادت می‌کنند و حتی برایشان جذاب است.

سینمای تجربی درواقع تلاش و مرارت و شجاعت یک انسان هنرمند سینماگر است برای اینکه خودش را شجاعانه در اختیار گسترش زبان سینما قرار بدهد. فیلم‌ساز تجربی قرار نیست چیزی بسازد که همه با آن ارتباط برقرار کنند شاید اصلا فیلمی هم بسازد که بسیاری از دیدنش لذت ببرند، اساسا این‌گونه فیلم‌ها با عواطف و احساسات خیلی سروکار ندارند و درواقع درباره گسترش زبان سینما هستند. این تعریف مهدی نادری از سینمای تجربی است. مهدی نادری در ابتدا از علی فراورده، فیلم‌ساز، می‌خواهد کمی درباره فیلم «بالانس» صحبت کند و اینکه در زمان ساخت این فیلم به چه فکر می‌کرده است؟ فراورده می‌گوید: این فیلم بیشتر شبیه یک ایده و اتمسفر است. درگیری‌های ذهنی‌ام در مورد کره زمین و هستی سبب‌ساز ساخت این فیلم شد و از وجه تخیلی به ساخت این فیلم نگاه کردم و تماما از ناخودآگاه من شکل گرفته است.

مجید اصلانی دومین فیلم‌سازی بود که درباره چگونگی ساخت فیلمش صحبت کرد. او گفت: این یک کار کارگاهی است. من از تجربه‌کردن لذت می‌برم. من فیلم‌ساز نیستم، من فقط دوست دارم کشف کنم. برای ساخت فیلم «پرنده و ماهیگیر» یک دستور کار داشتیم و آن حذف همه‌چیز بدون ازدست‌رفتن سینما بود. مجید شهبازی، کارگردان فیلم «بداهه‌خوری در دستگاه هاضمه»، نیز درباره ساخت فیلمش گفت: این فیلم درباره میل به خوردن بود و صداهایی که زمان خوردن دیگران اذیتم می‌کرد و فکر کردم با ساخت فیلمی این تنفر را نشان بدهم. او در پاسخ به سؤال یکی از حاضران درباره نام فیلم نیز گفت: ابتدا به نام «خوردن» فکر کردم. منظورم از بداهه‌خوری، هله‌هوله‌خوری روزانه ماست که فکر کردم نام مناسب‌تری است. رضا نوروزی، کارگردان فیلم «خواب‌آلودگی»، نیز درباره ایده ساخت فیلمش گفت: ما شمع روی صحنه را به یاد قربانیان خشونت روشن کردیم. معتقدم خشونت بارزی وجود دارد که همان خشونت‌های تروریستی است که به آن اشاره کردیم اما خشونت ناپیدایی نیز هست که خودمان علیه خودمان داریم مثل نگاه‌های نادرست به هم و اتفاقاتی این‌چنین که باعث شد با نگاه به این موضوع فیلم بسازیم. نادری در پایان این جلسه با توضیحی نسبت به کارکرد سینمای تجربی گفت: همان‌طور که پیش از این اشاره کردم، یکی از کارکردهای سینمای تجربی خدمت به زبان سینماست مثل اینکه فیلم‌سازی شجاعت این را دارد تا یک‌باره یک پلان فلو یا دوربین معکوس را در فیلمش تجربه کند و در ابتدا ممکن است از ما به‌عنوان مخاطب غیرسینمایی واکنش‌های بدی بگیرد اما به‌مرور این‌گونه فیلم‌ها در سینما به ساختارهای جدید تبدیل می‌شوند. در انتهای این جلسه نادر مشایخی، آهنگ‌ساز و رهبر ارکستر ایرانی که از میهمانان این جلسه بود، درباره تجربه به‌طورکل در مدیوم‌های مختلف گفت: بارها پیش آمده که در حین کار مدام چیزهای جدیدی از خودم کشف می‌کنم و در حال تجربه‌کردن هستم. معتقدم به‌طورکلی تجربه، هیچ قانونی ندارد. به نظر من سینما و موسیقی تجربی گذرا هستند و مدام در حال تغییرند و دقیقا همین موضوع باعث زیبایی‌شان می‌شود.

خبر سازان

تیزر تلویزیونی «جامه‌دران» بدون دو بازیگر اصلی

حذف اسم و تصویر آهنگرانی و کوثری در سیما

● **شرق:** یک روز پس از آغاز اکران فیلم سینمایی «جامه‌دران»، به کارگردانی حمیدرضا قطبی و به تهیه‌کنندگی سیدجمال ساداتیان، اسم و تصویر دو بازیگر اصلی این فیلم، پگاه آهنگرانی و باران کوثری، از تیزرهای تلویزیونی حذف شد. این در حالی است که در نخستین روز اکران این فیلم یعنی چهارشنبه ۲۰ آبان، تیزرهای پخش‌شده این فیلم در شبکه‌های مختلف سیما، همراه با تصویر و اسم این دو بازیگر بود. حمیدرضا قطبی، کارگردان این فیلم، درباره این اتفاق به «شرق» می‌گوید: «من باخبر نبودم که بناست چنین اتفاقی بیفتد و بعد که این اتفاق افتاد، تازه مطلع شدم، چون تلویزیون خودش تصویر این دو بازیگر را ممیزی کرده است. تیزرهای روز اول، کامل پخش شده و روز دوم تصویر و اسم پگاه آهنگرانی و باران کوثری از تیزرها حذف شده و ما درنهایت حیرت و تعجبیم. چون این دو بازیگر، هم چهره‌های سرشناسی هستند و هم مدام مشغول کارند یعنی مشکل ممنوع‌التصویری ندارند. ما حدود و ثغور تلویزیون را خودمان رعایت کردیم و تیزری به تلویزیون دادیم که روز اول هم پخش شد. اما اتفاق عجیبی است و ما منتظریم تا علت این ممیزی عنوان شود».قطبی در پاسخ به این پرسش که آیا فیلم بدون ممیزی، پروانه نمایش گرفته، می‌گوید: «هیچ بخشی از فیلم ممیزی نشد و فیلم همان‌طور که در فجر نمایش داده شد، پروانه نمایش گرفت».این کارگردان که در جشنواره فجر نیز توانست دیپلم افتخار بهترین فیلم‌نامه را مشترکا با ناهید طباطبایی برای فیلم‌نامه «جامه‌دران» دریافت کند، از اتفاقی که افتاده نارضایتی دارد و می‌گوید: «به یک‌باره روز پنجشنبه مسئولان صداوسیما خواب‌نما شده و تیزرهای فیلم را ممیزی و اسم و تصویر دو بازیگر را حذف کرده‌اند، درحالی‌که ما هنوز از چرایی این اتفاق بی‌اطلاعیم». با وجود بی‌اطلاعی این کارگردان از وضعیت ممیزی تیزر تلویزیونی فیلمش، ظاهرا گفته شده دلیل این ممیزی، پرونده‌های قضائی این دو بازیگر است که سبب شده تا در تلویزیون ممنوع‌الچهره باشند. پیش از این اسم و تصویر و صدای «فاطمه معتمدآریا» نیز در پی ممنوع‌التصویری او در سیما، از تیزرهای فیلم «یحیی سکوت نکرد» به کارگردانی کاوه ابراهیم‌پور و به تهیه‌کنندگی تینا پاکروان نیز حذف شده بود. «جامه‌دران» از روز چهارشنبه ۲۰ آبان در سینماهای کشور اکران شده است. دیگر بازیگران «جامه‌دران» مهتاب کرامتی، مصطفی زمانی، افسر اسدی، محمود بهروزیان، فرزانه نشاط‌خواه، مریم کاظمی و... هستند.

زیر آسمان فیروزه ای

چالش لهجه در سیما

● **شرق:** ظاهرا استفاده از لهجه در برنامه‌های تلویزیونی از سمت مدیران رسانه ملی ممنوع شده است. حواشی اخیر برنامه فیتیله باعث شد تا در یک هفته گذشته بسیاری از مدیران شبکه دو سیما که در روی آنتن‌بردن این برنامه دخیل بودند توبیخ شوند و حتی رئیس رسانه ملی از کم‌شدن برنامه‌های زنده تلویزیون خبر بدهد. اما در پی شدت‌گرفتن این حاشیه که ممکن است از این پس برنامه‌ای بدون استفاده از لهجه‌ای خاص روی آنتن برود، داوود نعمتی‌انارکی، مدیرکل روابط‌عمومی رسانه ملی، خبر صدور بخش‌نامه از طرف معاون سیما به مدیران شبکه‌ها برای جلوگیری از به‌کاربردن لهجه‌ها در آیتم‌ها و برنامه‌ها را تکذیب کرد. انارکی در گفت‌وگویی با خبرنگار مهر در ابتدا با اشاره به مسائل پیش‌آمده درخصوص برنامه «فیتیله‌ای‌ها»، به اهمیت و جایگاه اقوام اشاره کرد و گفت: ویژگی‌های فرهنگی، زبان و گویش اقوام مختلف مورد احترام رسانه ملی قرار دارد و این احترام به‌نوعی واجب و ضروری نیز هست. وی ادامه داد: توهین به اقوام، زبان‌ها و لهجه‌های مختلف به‌هیچ‌وجه جایی در رسانه ملی ندارد و حتی تصور چنین امری در قاموس سازمان صداوسیما نخواهد بود. در کشور ما ده‌ها لهجه وجود دارد که طبعا در برنامه‌های مختلف می‌توان از این زبان‌ها و لهجه‌ها استفاده کرد و آنچه که همواره مورد تأکید است و اهمیت دارد این است که هیچ زبان و لهجه‌ای مورد تمسخر و تحقیر قرار نگیرد و به‌گونه‌ای رفتار نشود که توهین تلقی شود. مدیرکل روابط‌عمومی سازمان صداوسیما در پایان درباره صدور بخش‌نامه برای جلوگیری از استفاده از لهجه در برنامه‌ها و آیتم‌ها بیان کرد: کشور ما از قومیت‌های مختلف تشکیل شده است که با لهجه‌ها و گویش‌های مختلفی صحبت می‌کنند، بنابراین صدور بخش‌نامه‌ای از طرف معاون سیما برای جلوگیری از لهجه‌ها صحت ندارد و تکذیب می‌شود. اخبار مختلفی از رسانه ملی مبنی‌بر برخی محدودیت‌ها و بازنگری در برنامه‌سازی حکایت دارد. بااین‌همه باید منتظر ماند و دید سمت‌وسوی رسانه ملی در آینده نسبت به این اتفاقات چیست؟